

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی ایران

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات

بهداشتی درمانی ایران

معاونت آموزشی

مرکز مطالعات و توسعه آموزش علوم پزشکی

واحد برنامه ریزی آموزشی

چارچوب طراحی «طرح دوره بالینی»

ویژه دوره های کارآموزی / کارورزی

اطلاعات درس:

عنوان دوره کارآموزی / کارورزی: کارآموزی در عرصه جسمانی ۳ (بزرگسالان با گرایش اختلالات نورولوژی)

نام بیمارستان / مرکز بالینی: دانشکده علوم توانبخشی

نام بخش / گروه: کاردرمانی

مسوول آموزش: دکتر اکبر فهیمی / دکتر تقی زاده

طول دوره: ۱۶ هفته

نکته: ضروری است هر یک از بخش های بالینی دوره پزشکی عمومی طرح دوره مربوط به برنامه آموزشی مصوب را با توجه به توانمندی های حاصل از گذراندن دوره کارآموزی / کارورزی در طرح دوره بیان نماید.

اطلاعات مدرسین دوره:

اعضاء هیات علمی مدرس در دوره: دکتر اکبر فهیمی / دکتر تقی زاده

اطلاعات تماس مسوول آموزش دوره: ۰۹۱۰۱۴۶۲۱۶۷

محل کار: دانشکده علوم توانبخشی

نشانی پست الکترونیک: Taghizadeh.gh@iums.ac.ir

توصیف کلی درس

ارزیابی مشکلات جسمانی بزرگسالان اعم از ارتوپدی و نورولوژی، ارزیابی عملکردهای اجرایی، تعیین اهداف و برنامه های درمانی و اجرای برنامه های درمانی فردی و گروهی برای بیماران تحت نظارت متخصص کاردرمانی

پیامدهای یادگیری مورد انتظار (Expected Learning Outcomes):

دانشجو بتواند برای مشکلات مختلف در حوزه های مختلف آکوپیشنال مراجعین با تشخیص های رایج ارتوپدی و نورولوژی به طراحی و اجرای ارزیابی و درمان بر اساس فلسفه کاردرمانی بپردازد.

اهم فعالیت های یاددهی-یادگیری متناظر با پیامدهای یادگیری (Must Know and Must Do):

دانشجویان ارزیابی مشکلات حسی-حرکتی، شناختی و روانی-اجتماعی بزرگسالان مبتلا به انواع مشکلات ارتوپدی و نورولوژی را فراگرفته و با تعیین مشکلات عملکردی آنها، تعیین اهداف و برنامه های درمانی و همچنین اجرای برنامه های کاردرمانی به صورت فردی و گروهی را می آموزند. با ارائه لکچر اطلاعات آنها در مورد مشکلات مختلف مراجعین تکمیل شود. علاوه بر رشد دانش و مهارت در دانشجو، انتظار می رود توانمندی های او برای احراز هویت درمانگری تقویت شده و توسعه یابد.

اهداف کلی / محورهای توانمندی (Competency):

افزایش دانش نظری و مهارت های عملی دانشجویان در کاردرمانی افراد مبتلا به اختلالات ارتوپدی و نورولوژی

اهداف اختصاصی / زیرمحورهای هر توانمندی (Core Competency):

۱- اطلاعات مربوط به مراجعین و بیماران را جمع آوری نموده و روش های مشاهده، مصاحبه، تاریخچه گیری و قضاوت بالینی را بکار برد.

۲- از منابع دیگر مانند خانواده، پرونده پزشکی و سایر اعضا تیم درمانی و محل کار یا پزشک معالج مددجو به جمع آوری اطلاعات بپردازد.

۳- ارزیابی اجزا حسی-حرکتی، شناختی، روانی-اجتماعی، محیط کار و زندگی مراجع را انجام دهد.

۴- اطلاعات و گزارش ها را به صورت دقیق و صحیح و مناسب ثبت نماید.

۵- اطلاعات مربوط به ارزیابی مددجو و تعیین مشکلات و محدودیت های عملکردی او را تجزیه و تحلیل نماید.

۶- مشکلاتی که به کاردرمانی مربوط است و نیاز به مداخلات کاردرمانی دارد و شرایط ارجاع به سایر اعضا تیم درمان را تعیین کند.

۷- اهداف درمانی کوتاه مدت و بلند مدت را تعیین نماید.

دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی شیراز

۸- فعالیت ها، اوقات فراغت ها، عملکرد ها و روش های مداخله کاردرمانی مناسب را انتخاب کند.

۹- برنامه درمانی به صورت فردی و گروهی و ترکیب اوقات فراغت و فعالیت های هدفمند با تکنیک های حرکتی را اجرا نماید.

۱۰- با مراجعین و خانواده و سایر اعضا بخش و تیم درمانی ارتباط مناسب برقرار کند.

۱۱- به طور مستمر برنامه ها و روش های درمانی را ارزیابی و اصلاح نماید.

۱۲- مشاوره کاردرمانی ارائه دهد و به مشکلات روانی- اجتماعی مراجعین و روش کاردرمانی آنها توجه کند.

۱۳- روش های بازدید از منزل را اجرا کند.

روش های یاددهی - یادگیری از نظر رویکرد آموزشی انتخاب شده:

رویکرد مجازی

- کلاس وارونه
- یادگیری مبتنی بر بازی دیجیتال
- * یادگیری مبتنی بر محتوای الکترونیکی تعاملی
- یادگیری مبتنی بر حل مسئله (PBL)
- یادگیری مبتنی بر سناریوی متنی
- سایر موارد نام ببرید:.....

رویکرد حضوری

- * سخنرانی تعاملی (پرسش و پاسخ، کوئیز، بحث گروهی و...)
- * ایفای نقش
- یادگیری مبتنی بر تیم (TBL)
- * یادگیری مبتنی بر حل مسئله (PBL)
- * یادگیری مبتنی بر سناریو
- استفاده از دانشجویان در تدریس (تدریس توسط همتابان)
- سایر موارد نام ببرید:.....

رویکرد ترکیبی

ترکیبی از روش های زیرمجموعه رویکردهای آموزشی مجازی و حضوری، به کار می رود.

لطفا نام ببرید

دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی شیراز

وظایف و مسوولیت های کارآموزان / کارورزان در دوره های بالینی

۱. حضور تمام وقت در مرکز آموزش بالینی (۶ ساعت حضور در هر جلسه از کارآموزی بالینی الزامی است)
۲. رعایت کامل موارد انضباطی مشروح در آئین نامه "راهنمای پوشش و رفتار حرفه ای در دانشگاه علوم پزشکی ایران"
۳. حضور فعال در تمامی برنامه های آموزشی اعم از: کلاس گزارش صبحگاهی و کلیه کلاس های درس تئوری و جلسات آموزشی، کنفرانس های علمی و...
۴. در صورت نیاز به چرخش در کلینیک های مختلف، در زمان های مقرر حضور داشته و از برنامه های مرکز کارآموزی تبعیت کند.
۵. شناخت دقیق مراجع خود، و مشارکت فعال در ارتباط با مراجعین سایر کارآموزان
۶. تکمیل دقیق لاگ بوک، و پرونده بالینی و ارائه به مربی بالینی
۷. عدم خروج از محل کارآموزی و در صورت ضروری بودن انجام هماهنگی لازم با مربی بالینی
۸. مسوولیت هایی که مربی بالینی به عهده او می گذارد را به نحو احسن انجام دهد.

روش ارزیابی کارآموزان / کارورزان:

- ذکر نوع ارزیابی:
 - ارزیابی تکوینی (سازنده) ^۱ *
 - ارزیابی تراکمی (پایانی) ^۲ *
- روش ارزیابی کارآموز / کارورز
 - آزمون کتبی پیش کلینیک
 - چک لیست ارزشیابی ماهیانه
 - چک لیست ارزشیابی پایانی
 - آزمون شفاهی پایانی
- سهم ارزشیابی هر نوع / روش در نمره نهایی کارآموز / کارورز
 - آزمون کتبی پیش کلینیک: ۳ نمره
 - چک لیست ارزشیابی ماهیانه: --
 - چک لیست ارزشیابی پایانی: ۱۴ نمره
 - آزمون شفاهی پایانی: ۳ نمره

منابع:

منابع شامل کتاب های درسی، نشریه های تخصصی، مقاله ها و نشانی وب سایت های مرتبط می باشد.

الف) کتب:

Pedretti, L.W. and Early, M.B. Occupational therapy: Practice skills for physical dysfunction
London: Mosby . Last version

Trombly CA , Occupational therapy for physical dysfunction. Baltimore:
Williams & Wilkins; Last version.

ب) مقالات:

ج) محتوای الکترونیکی:

د) منابع برای مطالعه بیشتر:

واحد برنامه ریزی آموزشی دانشگاه علم پزشکی ابدان

برنامه زمان بندی هفتگی دوره کارآموزی / کارورزی:

جدول زیر به دقت و طبق برنامه کلی دوره یا تفکیک هر یک از مدرسین می تواند تکمیل گردد. (در صورت نیاز تعداد ردیف ها و ستون ها افزایش یابد.)

روزهای هفته	فعالیت های یادگیری	تکالیف و وظایف کارآموز	زمان انجام فعالیت (ساعت)	امکانات آموزشی مورد نیاز	محل انجام فعالیت
(دوشنبه و چهارشنبه)	<ul style="list-style-type: none"> • فعالیتهای علمی-آموزشی (لکچرهای صبحگاهی/ گزارش موردی و گزارش عملکرد و وضعیت درمانی مراجع) 	<ul style="list-style-type: none"> • آماده سازی لکچرها و مباحث علمی آموزشی از پیش تعیین شده و حضور فعال در جلسه. • گزارش دقیق از مراجع، برنامه ی درمانی در نظر گرفته شده، ارائه ی گزارشی از روند ارزیابی و مداخلات درمانی مراجع 	۸-۹ صبح	کلینیک کاردرمانی تجهیزات خاصی مورد نیاز نیست	
	<ul style="list-style-type: none"> • فعالیت عملی (آموزش عملی ارائه ی خدمات کاردرمانی به مراجعین توسط مربی به دانشجو) • آموزش مهارت های بالینی مبتنی بر لاگ بوک: • چگونگی نحوه ی تاریخچه گیری / نحوه ی ارزیابی Top-Down و مبتنی بر OTPF / • ارزیابی تون / ارزیابی حرکتی // تست کوتاهی ها / ارزیابی قدرت عضلانی / • ارزیابی شناختی / ارزیابی هماهنگی حرکتی / ارزیابی و آموزش gait / • ارزیابی دفورمیتی / ارزیابی روانی-اجتماعی / • ارزیابی منزل / ارزیابی اوقات فراغت / 	<ul style="list-style-type: none"> • ارائه ی تکنیک ها و روش های آماده سازی به نحو درست و به جا برای هر مراجع • مشاهده ی دقیق آموزش های عملی ارائه شده توسط مربی • پیاده سازی دقیق آموزش های عملی فراگرفته شده توسط مربی 	۹-۱۴	کلینیک کاردرمانی (مجهز به وسایل کاردرمانی ویژه ی بزرگسالان)	

				<p>تکنیک های برونستروم / تکنیک های PNF / تکنیک های روود / CIMT / آینه درمانی / activity therapy / تکنیک های تقویتی / ماساژ / Tapping / تمرینات تعادلی و هماهنگی / putty exercises / آنالیز فعالیت ها و حوزه های مختلف آکوپیشنال / نحوه ی نگارش اهداف مبتنی بر SMART / نحوه ی ارزیابی اهداف بر حسب GAS.</p> <p>نکته: در جلسات اولیه کارآموزی، مربی در روند کاردرمانی مراجع بیشتر درگیر است و درگیری دانشجو به مرور و طی جلسات افزایش می یابد به نحوی که از یک سوم میانی جلسات کارآموزی به بعد مداخلات صرفا توسط دانشجو صورت میگیرد و پس از آن مربی نقش سوپروایزری دارد</p>
	<p>پرونده، لاگ بوک، خودکار</p>	<p>۸-۱۴</p>	<ul style="list-style-type: none"> • یادداشت و یادگیری بازخوردها و ارائه ی دقیق آن ها در جلسات بعدی حضور مراجع • تکمیل دقیق پرونده و لاگ بوک 	<p>ارائه ی بازخورد عملکردی به دانشجو توسط مربی</p> <p>بررسی دقیق پرونده و لاگ بوک دانشجو</p>

نکته: فعالیت های یادگیری مانند راند بالینی، آموزش درمانگاهی، گزارش صبحگاهی، ارائه مورد بیماری (CPC) و سایر موارد می باشند.

نکات کاربردی طرح دوره های بالینی ویژه کارآموزی / کارورزی

پیامدهای یادگیری

پیامدهای یادگیری، ترکیبی از دانش، نگرش، مهارت ها و به طور کلی ویژگی هایی هستند که میخواهیم دانشجویان ما در انتهای دوره داشته باشند. در واقع به لحاظ ساختاری، پیامدهای یادگیری جملاتی هستند که توصیف می کنند در انتهای دوره چه انتظاری از دانشجو داریم و به عبارت دیگر دانشجو در انتهای دوره چه چیزی را باید بداند، درک کند و قادر به انجام آن باشد. برای مثال دانشجوی دکتری تخصصی ... در پایان دوره ... باید بتواند ضمن آگاهی بر ضوابط پژوهش اخلاقی، اصول مرتبط را در استفاده از منابع اطلاعاتی منتشر شده، منتشر نشده و الکترونیکی به کار بندد.

فعالیت های یاددهی - یادگیری

منظور از فعالیت های یاددهی، مجموعه فعالیت هایی است که استادان و دستیاران ارشد در هنگام ایفای نقش استادی، به منظور آموزش بهینه کارآموزان/ کارورزان بر عهده دارند. در این میان، استفاده از راهبردهای یاددهی - یادگیری متمرکز بر روش های فعال و تعاملی، موجب تقویت انگیزه و محوریت یادگیرندگان خواهد شد. نظیر بحث در گروههای کوچک، آموزش مبتنی بر مسأله، آموزش مبتنی بر تیم و روش های خودآموزی و آموزش الکترونیکی.

و منظور از فعالیت های یادگیری، مجموعه فعالیت هایی است که کارآموزان/ کارورزان به منظور ارتقای دانش و مهارت در هر یک از چرخش ها، موظف به انجام آنها هستند.

به عنوان مثال: شرکت فعال در راند^۱، گراند راند^۲ و ژورنال کلاب^۳، رایه کنفرانس های آموزشی^۴ و سایر موارد

روش های ارزیابی کارآموزان / کارورزان

ارزیابی کارآموزان/ کارورزان به صورت تکوینی (در طول دوره آموزشی و با هدف ارائه بازخورد و اصلاح عملکرد فراگیر و یا با اختصاص سهمی از نمره نهایی به آن، تأثیرگذار در ارزیابی پایانی دانشجو) و پایانی (در پایان دوره آموزشی به منظور تصمیم گیری و قضاوت در خصوص میزان یادگیری فراگیر) و با بهره مندی از انواع روش های ارزیابی صورت می پذیرد:

- ارزیابی دانش نظری با استفاده از انواع آزمون های کتبی اعم از تشریحی، صحیح و غلط، چند گزینه ای، جور کردنی، استدلال محور و ... انجام می گردد.

1. Round
2. Grand Round
3. Journal Club
4. Didactic Conferences

- ارزیابی عملکرد^۱ در محیط های شبیه سازی شده برای مثال با استفاده از آزمون بالینی ساختارمند عینی (OSCE)^۲ به عنوان یکی از مصادیق بارز آزمون های ویژه ارزیابی عملکرد می باشد.

نکته: بر طبق برنامه آموزشی دوره های کارآموزی و کارورزی مصوب کمیته برنامه ریزی دوره پزشکی عمومی، سهم ارزیابی نظری در دوره کارآموزی نباید بیش از ۵۹ درصد نمره نهایی ارزیابی کارآموزان بوده و در دوره کارورزی نباید بیش از ۲۵ درصد نمره نهایی ارزیابی را به خود اختصاص دهد.

- ارزیابی در محیط کار^۳ شامل فعالیت هایی است که کارآموزان/ کارورزان به طور مستقل و یا با راهنمایی استاد در محیط های کار واقعی انجام می دهند. نظیر انجام پروسیجرهای مختلف و با استفاده از انواع روش های ارزشیابی در محیط کار مانند:

- ارزشیابی ۳۶۰ درجه^۴
- بررسی پورت فولیو^۵ و لاگ بوک^۶
- استفاده از Mini-CEX، DOPS، Global rating form و سایر موارد با هدف ارزیابی در طول دوره (ارزیابی تکوینی)

Global rating form: این روش در پایان هر چرخش بالینی، توسط عضو هیأت علمی مربوط، در خصوص ابعاد مختلف توانمندی های مورد انتظار دانشجو به صورت کلی، انجام می شود و بر طبق برنامه های آموزشی مصوب دوره پزشکی عمومی، در دوره کارآموزی، سهم اختصاص یافته به این روش ارزیابی، حداکثر ۵۰٪ ارزیابی نهایی کارآموز و در دوره کارورزی، حداقل ۴۰٪ و حداکثر ۷۵٪ ارزیابی نهایی کارورز می باشد. این شکل از ارزیابی نیاز به مجموعه روشنی از شاخص های عملکردی دارد که با توجه به ارتباطی که با توانمندی های مورد انتظار برای فراگیران دارند، از اهمیت ویژه ای برخوردار می باشند. در این روش، عملکرد فراگیر با استفاده از یک مقیاس درجه بندی، در هر یک از حوزه های توانمندی، مورد ارزیابی قرار گرفته و به او امتیاز داده می شود.

Direct Observation Procedural of Skill: مشاهده مستقیم مهارتهای بالینی به عنوان روشی است که به طور ویژه، برای ارزیابی مهارت های عملی (پروسیجرها) طراحی شده است. در این روش فراگیر در حین انجام پروسیجر، مورد مشاهده قرار می گیرد و عملکرد وی بر اساس یک چک لیست ساختارمند، ارزیابی می شود. با این روش، بعد از هر بار انجام آزمون، نقاط قوت و ضعف فراگیر شناسایی می شوند. فرایند مشاهده فراگیر در حدود ۱۵ دقیقه و ارائه بازخورد به وی حدود ۵ دقیقه به طول می انجامد.

- 1-Performance Based Assessment
2. Objective Structured Clinical Examination (OSCE)
3. Work place Based Assessment
4. Multi Source Feedback (MSF)
5. Portfolio
6. Logbook

Mini Clinical Evaluation Exercise : در این نوع آزمون، یکی از اعضای هیأت علمی، عملکرد فراگیر را در مواجهه با بیمار مشاهده می کند و سپس با استفاده از مقیاس درجه بندی به هرکدام از توانمندی های فراگیر، در فرمی که به همین منظور تهیه شده است، نمره می دهد. در این نوع آزمون انتظار می رود عملکرد فراگیر در طول ترم در چند مواجهه و با استفاده از ارزیابان متفاوت، ارزیابی گردد.

فراگیران
برنامه ریزی آموزشی دانشگاه علوم پزشکی شیراز